O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O‘RTA MAXSUS TA’LIM VAZIRLIGI
SAMARAQAND DAVLAT UNIVERSITETI

Ro‘yxatga olindi:
№
2021-yil "__"________

"TASDIQLAYMAN"
SamDU rektori:
________ R.I.Xalmuradov
2021-yil "__" ________

IMLO MUAMMOLARI

FAN DASTURI

Bilim sohasi:	100000 – Gumanitar soha
Ta’lim sohasi:	110000 – Gumanitar fanlar
Ta’lim yo‘nalishi:	60230600-Noshirlik ishi

Fan/modul kodi IMM 1005		O'quv yili 2021-2022	Semestr 1	ECTS – Kreditlar 5
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 2
1.	Fan nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Umumiy (soat)
	Tahliliy o'qish	60	90	150

2.

I. Fanning mazmuni.

Fanni o'qitishdan maqsad: bo'lajak noshir-mutaxassislarga adabiy til va imlo qoidalariga mos, to'g'ri yozish tartiblarini o'rgatish, matnni tahrir va tahlil qilish, tinish belgilarini o'z o'rnida, to'g'ri, samarali qo'llay olish imkoniyatlarini ko'rsatish va shakllantirishdan iborat.

Fanning vazifasi: bo'lajak noshir-mutaxassislarga o'zbek tilining asosiy imlo qoidalarini o'rgatish, matn ustida ishlash, matnda imloviy, ishoraviy, uslubiy xatolarga yo'l qo'ymaslik, ularning adabiy talaffuz va imlo bo'yicha bilim, ko'nikma va malakalarini yanada rivojlantirish.

I. Ma'ruza mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar.

1."Imlo muammolari" fanining maqsad va vazifalari. Davlat tili va yangi alifbo to'g'risidagi qonunlar ijrosi.

2. Fonetika. Talaffuz va urg'u.

3. O'zbek tilining orfoepik qoidalari .

4. O'zlashma so'zlar talaffuzi. Talaffuzning imloga ta'siri.

5. Grafika. O'zbek yozuvlari tarixi.

6. Kirill va lotin yozuvi asosidagi o'zbek alifbolari.

7. Orfografiya. Imlo tamoyillari.

8. Fonetik, morfologik, shakliy yozuv tamoyillari.

9. O'zbek tilining asosiy imlo qoidalari.

10. O'zbek tilining asosiy imlo qoidalari.

11. Qo'shib, ajratib va chiziqcha bilan yozish.

12. Bo'g'in ko'chirish va bosh harflar imlosi.

13. Imlo qoidalariga amal qilmaslik yoki zid holatlar.

14. Punktuatsiya. Tinish belgilari va ularning qo'llanishi.

15. Matn tahlili va tahriri. Hujjatlar ustida ishlash.

II. Amaliy (yoki seminar) mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar.

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. "Imlo muammolari" fanining maqsad va vazifalari. Davlat tili va yangi alifbo to'g'risidagi qonunlar ijrosi.
2. Fonetika. Talaffuz va urg'u.
3. O'zlashma so'zlar talaffuzi. Talaffuzning imloga ta'siri.
4. Kirill va lotin yozuvi asosidagi o'zbek alifbolari.
5. Fonetik, morfologik, shakliy yozuv tamoyillari.
6. O'zbek tilining asosiy imlo qoidalari.
7. Imlo qoidalariga amal qilmaslik yoki zid holatlar.
8. Punktuatsiya. Tinish belgilari va ularning qo'llanishi.

III. Seminar mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar.

1. O'zbek tilining orfoepik qoidalari .
2. Grafika. O'zbek yozuvlari tarixi.
3. Kirill va lotin yozuvi asosidagi o'zbek alifbolari.
4. Ayrim unlilar va undoshlar imlosi.
5. Qo'shib, ajratib va chiziqcha bilan yozish.
6. Bo'g'in ko'chirish va bosh harflar imlosi.
7. Matn tahlili va tahriri. Hujjatlar ustida ishlash.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. "Imlo muammolari" fanining maqsad va vazifalari. Davlat tili va yangi alifbo to'g'risidagi qonunlar ijrosi.
2. Fonetika. Talaffuz va urg'u.
3. O'zbek tilining orfoepik qoidalari .
4. O'zlashma so'zlar talaffuzi. Talaffuzning imloga ta'siri.
5. Grafika. O'zbek yozuvlari tarixi.
6. Kirill va lotin yozuvi asosidagi o'zbek alifbolari.
7. Orfografiya. Imlo tamoyillari.
8. Fonetik, morfologik, shakliy yozuv tamoyillari.
9. O'zbek tilining asosiy imlo qoidalari.

	10. Ayrim unlilar va undoshlar imlosi. 11. Qo‘shib, ajratib va chiziqcha bilan yozish. 12. Bo‘g‘in ko‘chirish va bosh harflar imlosi. 13. Imlo qoidalariga amal qilmaslik yoki zid holatlar. 14. Punktuatsiya. Tinish belgilari va ularning qo‘llanishi. 15. Matn tahlili va tahriri. Hujjatlar ustida ishlash.
3.	**IV. Fan o‘qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar).** Fanni o‘zlashtirish natijasida talaba: Talabalar – bo‘lg‘usi noshir bakalavr-mutaxassislar “Imlo muammolari” fanini o‘rganish jarayonida quyidagilar haqida ma’lum tushuncha va tasavvurlarga ega bo‘lishlari lozim: - noshirlik ishi va tarixi haqida tasavvurga ega bo‘lish; - o‘zbek tilining nutq uslublari – og‘zaki so‘zlashuv uslubi, badiiy uslub, ilmiy uslu, rasmiy uslub, ommabop uslub, bu uslublarning o‘ziga xos tomonlarini farqlay bilish; - hujjatlar tili va uslublaridan xabardor bo‘lish; - o‘zbek tilining orfografik – asosiy imlo qoidalari va tamoyillarining o‘ziga xos xususiyatlarini ajrata olish; - tinish belgilari va ularning qo‘llanish xususiyatlari bilish; - o‘rganilgan talaffuz va imlo asoslariga doir bilimlarini matn ustida ishlash amaliyotida erkin qo‘llay olish; - o‘zbek tili uslubshunosligi, uslublarning o‘ziga xos jihatlarini farqlash hamda matnlar tahlilida ularni qo‘llay bilish; - noshirlik ishi va ish yuritishga oid atamalar to‘g‘risida ma’lim tushunchalarga ega bo‘lish, ularni farqlay bilish, amalda qo‘llay olish ularni o‘z ish faoliyatida ijodiy rivojlantira bilish va mavjud muammolar bo‘yicha yechimlar qabul qilish ko‘nikmalariga ega bo‘lishi lozim.
4.	**V. Ta’lim texnologiyalari va metodlari:** - aqliy hujum, FSMU-texnologiyasi; - muammoli ta’lim, keys-stadi, pinbord, paradoks va loyihalash usullari, amaliy ishlar. - guruhli fikrlash, kichik guruhlar musobaqalari, Venn diagrammasi, klaster usuli, baliq skeleti, “Nima uchun?” chizmalari
5.	**VI. Kreditni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘liq o‘zlashtirish, tahlil natijalarini to‘g‘ri aks ettira olish, o‘rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat ishini topshirish
6.	**Asosiy adabiyotlar:** 1. Yo‘ldoshev M., Isoqov M., Haydarov Sh. Matn tahlili. – Toshkent:

A.Navoiy nomidagi O‘zbekiston Milliy kutubxonasi nashriyoti, 2010.
2. Yo‘ldoshev M. Badiiy matn lingvopoetikasi. – Toshkent: Fan, 2008.
3. Mamajanov A. Tekst lingvistikasi. – Toshkent, 1999.
4. Karimov I.A. Yuksak ma’naviyat – yengilmas kuch. – T.: O‘zbekiston, 2008.
5. Mirziyoyev Sh. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. - T.:O‘zbekiston, 2017. – 484 b.
6. Сайфуллаева Р.Р., Менглиев Б.Р., Боқиева Г.Ҳ., Қурбонова М.М., Юнусова З.Қ., Абузалова М.Қ. Ҳозирги ўзбек адабий тили. Ўкув қўлланма. – Тошкент, 2006. – 391 б.
7. Jamolxonov H.A. Grafika va orfografiya. Ma’ruzalar matni. –T: Nizomiy nomli TDPU bosmaxonasi, 1999.
8. Jamolxonov H.A. Hozirgi o‘zbek adabiy tili. O‘quv qo‘llanmasi. 1-qism. – T.: Nizomiy nomli TDPU bosmaxonasi, 2004.
9. Абдумажидов Г. “Ўзбекистон Республикасининг Давлат тили ҳақида”ги Қонунига шарҳлар. – Т.: Адолат, 1999.
10. Аминов М., Мадвалиев А., Маҳкамов Н., Маҳмудов Н. Иш юритиш. Амалий қўлланма. – Т.: ЎзМЭ, 2000.
11. Турсунова З. Матн яратиш технологияси. - Т.: Фан, 2008.

Qo‘shimcha adabiyotlar:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси” тўғрисидаги Фармони (“Халқ сўзи”, 2017 йил, 8 феваль).
2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарори “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари” тўғрисида (“Халқ сўзи” 2017 йил, 21 апрель).
3. Турсунов У., Мухторов А., Раҳматуллаев Ш. Ҳозирги ўзбек адабий тили. – Т.: Ўзбекистон, 1992.
4. Шоабдураҳмонов Ш. ва бошқалар. Ҳозирги ўзбек адабий тили. – Т.: Ўқитувчи,1980.
5. Ўзбек тилининг имло луғати. – Т.: Фан, 1976.
6. O‘zbek tilining kirill va lotin alifbolaridagi imlo lug‘ati. – T.: “Sharq”, 1999.
7. Ўзбек тилининг изоҳли луғати. 5 томли. – Тошкент, 2006-2008.
8. Ҳозирги замон ўзбек тили. – Т.: Фан, 1957.
9. Абдуллаев Й. Совға. Ҳамроҳим. – Т.: Ўқитувчи, 1996.
10. Hojiyev Azim. Tilshunoslik terminlarining izohli lug‘ati. – T.: “O‘zbekiston milliy ensiklopediyasi”, 2002.
11. Qilichov E. Hozirgi o‘zbek adabiy tili. Ma’ruza matnlari. To‘ldirilgan 2-nashri. – Buxoro: “Buxoro universiteti”, 2001.
12. Rahmatullayev Sh.U. O‘zbek tilining yangi alifbosi va imlosi. – T.: “Universitet”, 2002.
13. Jamolxonov H.A. Fonetika, fonologiya va orfoepiya. Ma’ruzalar matni. – T.: Nizomiy nomli TDPU bosmaxonasi, 1999.
14. Mirtojiyev M.M. O‘zbek tili fonetikasi. –T.: “Universitet”, 2013.
15. O‘zbek orfografiyasining asosiy qoidalari. –T.: “FAN”, 1956.

	16. O'zbek tilining asosiy imlo qoidalari. –T.: "O'qituvchi", 1995. 17. Boltayev M. Lotin yozuviga asoslangan yangi o'zbek alifbosi va imlosi. – T.: O'qituvchi, 2003. 18. Boltayev M. Lotin yozuviga asoslangan yangi o'zbek alifbosi va imlosi. – T.: 2006. Internetdagi manzili: www.samdu.uz/files/web/index.htm **Axborot manbalari (saytlar):** www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi hukumat portali. www.ziyonet.uz www.ziyouz.com www.uzedu.uz www.edu.uz www.ziyonet.uz www.a.navoiy.uz www.ilm.uz www.samdu.uz www.literature.uz www.genhis
7.	Fan dasturi Samarqand davlat universiteti o'quv-uslubiy кengashining 2021-yil ________dagi __-son bayonnomasi bilan ma'qullangan.
8.	**Fan/modul uchun mas'ullar**: I.K.Mirzayev – SamDU, amaliy tilshunoslik, o'zbek tili va adabiyoti o'qitish metodikasi kafedrasi mudiri, filologiya fanlari doktori, professor. M.Boltayev – SamDU, amaliy tilshunoslik, o'zbek tili va adabiyoti o'qitish metodikasi kafedrasi dotsenti. R.Ruzmanova – SamDU amaliy tilshunoslik, o'zbek tili va adabiyoti o'qitish metodikasi kafedrasi dotsenti, f.f.n. A.Mavlonov – SamDU amaliy tilshunoslik, o'zbek tili va adabiyoti o'qitish metodikasi kafedrasi o'qituvchisi.
9.	**Taqrizchilar:** A.Pardayev – SamDU, filologiya fanlari doktori, professor. X.Xayrullayev – SamDCHTI, Til nazariyasi va adabiyotshunoslik kafedrasi mudiri, filologiya fanlari doktori.

	16. O'zbek tilining asosiy imlo qoidalari. –T.: "O'qituvchi", 1995. 17. Boltayev M. Lotin yozuviga asoslangan yangi o'zbek alifbosi va imlosi. – T.: O'qituvchi, 2003. 18. Boltayev M. Lotin yozuviga asoslangan yangi o'zbek alifbosi va imlosi. – T.: 2006. Internetdagi manzili: www.samdu.uz/files/web/index.htm **Axborot manbalari (saytlar):** www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi hukumat portali. www.ziyonet.uz www.ziyouz.com www.uzedu.uz www.edu.uz www.ziyonet.uz www.a.navoiy.uz www.ilm.uz www.samdu.uz www.literature.uz www.genhis
7.	Fan dasturi Samarqand davlat universiteti o'quv-uslubiy кengashining 2021-yil _______dagi __-son bayonnomasi bilan ma'qullangan.
8.	**Fan/modul uchun mas'ullar**: I.K.Mirzayev – SamDU, amaliy tilshunoslik, o'zbek tili va adabiyoti o'qitish metodikasi kafedrasi mudiri, filologiya fanlari doktori, professor. M.Boltayev – SamDU, amaliy tilshunoslik, o'zbek tili va adabiyoti o'qitish metodikasi kafedrasi dotsenti. R.Ruzmanova – SamDU amaliy tilshunoslik, o'zbek tili va adabiyoti o'qitish metodikasi kafedrasi dotsenti, f.f.n. A.Mavlonov – SamDU amaliy tilshunoslik, o'zbek tili va adabiyoti o'qitish metodikasi kafedrasi o'qituvchisi.
9.	**Taqrizchilar:** A.Pardayev – SamDU, filologiya fanlari doktori, professor. X.Xayrullayev – SamDCHTI, Til nazariyasi va adabiyotshunoslik kafedrasi mudiri, filologiya fanlari doktori.

Kafedra mudiri: **prof. I.K.Mirzayev**

Mazkur modul filologiya fakulteti kengashining 2021- yil 26-may dagi 8 -sonli yig'ilishida ko'rib chiqilgan va tasdiqlangan.

Kengash raisi: **prof.A.Pardayev**

"Kelishilgan"

SamDU o'quv uslubiy boshqarma
boshlig'i________________ B.S.Aliqulov
2021 yil "__" _______